

BIBLIOGRAFIA

"Moble català". Catàleg exposició. Barcelona. Electa. Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura, 1994, 428 pàgs.

El Palau Robert acollí del 21 de febrer al 24 d'abril de 1994 una interessant mostra de "Moble català". Com a record d'aquest esdeveniment el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya ha publicat l'interessant catàleg que avui ressenyem.

Aquesta obra s'estructura amb un pròleg del Molt Honorable President de la Generalitat, Sr. Jordi Pujol, on ressalta la importància del moble dins del context social i econòmic del Patrimoni Artístic Català. Seguidament el director general del Patrimoni Cultural, Sr. Eduard Carbonell, fa la presentació de l'exposició del "Moble català". Entre altres aspectes subratlla que aquesta mostra ha pretès oferir una visió en tenedora de la història i evolució del mobiliari fet a Catalunya. Amb aquest objectiu —comenta—, la tria de les obres s'ha fet amb el propòsit de proporcionar al visitant una síntesi de conjunt, i s'ha procurat que hi siguin presents els estils que han tingut més difusió i tots aquells tipus de mobles que en el seu moment han significat un pas endavant en el procés de fabricació o bé una innovació en les tècniques constructives o decoratives.

A continuació segueix el capítol titulat "Estudis", que aplega els diferents articles que, sobre la història i evolució del mobiliari català, han signat prestigiosos especialistes de cadascun dels períodes tractats: Antoni Marí i Muñoz és autor de "Entre el ritual i la comunicació" (pp. 14-20); "El moble gòtic català d'ús domèstic" a càrrec d'en Jaume Barrachina (pp. 21-43); Bonaventura Bassegoda i Hugas fa l'estudi "Notes a l'entorn del moble a Catalunya als segles XVI-XVII" (pp. 44-61); Rosa M. Creixell i Cabeza i Joan-Ramon Triadó i Tur signen "El moble català del s. XVIII. Primera aproximació" (pp. 62-70); Mònica Piera i Miquel comenta "El mobiliari neoclàssic a Catalunya" (pp. 71-79); Vicente Maestre Abad centra l'anàlisi a "L'època de la industrialització (c. 1845 - c. 1888). Anotacions de l'ebenisteria catalana del s. XIX" (pp. 80-111); "El mobiliari dels interiors de l'època modernista" de què és autora Teresa M. Sala i García (pp. 112-124); Josep Bracons i Clapés examina "El temps dels decoradors. Entre l'ideal noucentista i les grans exposicions" (pp. 125-147); de "L'era del moble dissenyat. Moble català contemporani (1930-1993)" en són responsables Juli Capella i Quim Larrea (pp. 148-163).

Després d'aquest interessant recorregut per les diferents etapes de la història del moble segueix el "Catàleg documental" de les peces exposades (pp. 165-385). Aquesta part s'estructura amb una fitxa tècnica per obra, on consta la presentació de l'objecte amb la localització del material, la tècnica, les dimensions, les cronologies i la procedència, juntament amb el seu estudi puntual. Els estudis, en tots dos casos, han estat duts a terme per reconeguts especialistes.

Tot seguit l'obra inclou un capítol titulat "Recerques literàries" amb la col·laboració de Baltasar Porcel, Joan Perucho, Oriol Pi de Cabanyes, M. Mercè Roca, Llätzer Moix i Vicenç Altaïó.

A les darreres pàgines de l'obra hom hi troba un pràctic quadre tipològic del moble català. Del barroc al modernisme; una introducció al vocabulari del moble antic i una abundosa bibliografia.

No podem acabar aquesta presentació sense congratular-nos de la iniciativa del Departament de Cultura de la Generalitat per donar a conèixer una de les manifestacions de les arts decoratives que configuren el Patrimoni Cultural Català al costat de les arts més reconegudes com l'escultura, la pintura o l'arquitectura. Aquest catàleg mereix, així mateix, una felicitació tant per la seva presentació com pel contingut, i no dubtem que serà obra d'obligada consulta de tots aquells estudiosos de l'art que s'interessin per les arts decoratives.

Ma. Teresa Matas i Blanxart

BURON, Vicenç: Esglésies i castells romànics del Pirineu Català i Andorra. Guia.— Garsineu Edicions. Biblioteca Pirinenca, 10.— Tremp, 1994.— 189 pàgs.

Vicenç Buron ha fet una meritòria tasca de recerca, en documentar els edificis romànics sobre el terreny —una abreujada i curta descripció de la construcció i la seva localització—, tasca que permet accedir a esglésies i castells aïllats i perduts en una geografia cada vegada més oblidada com a conseqüència del despoblament de moltes comarques catalanes. Aquest treball de recerca li va permetre redactar, primer, l'obra *Esglésies romàniques catalanes. Guia* (1a edició 1977 i 2a edició 1980) i, uns anys més tard, el llibre *Castells romànics catalans. Guia* (1989), publicacions amb les quals va enriquir la bibliografia de l'arquitectura romànica catalana. S'ha de destacar que l'aportació feta en aquest segon llibre és una valoració —aquest és el mèrit— d'unes restes per a poder-les incloure o no en una cronologia que ha de concretar si es tracta d'una construcció militar d'època romànica. L'arquitectura militar té uns models i unes tècniques —mòduls— que no són tan estrictes ni tan definits com en l'arquitectura religiosa —esglésies—, on s'observa una planificació acordada per un ordenament jurídic que no tenia el castell. Això fa que no es puguin establir d'una manera tan concreta l'estil i la data de la seva edificació, fet que comporta un risc en valorar unes restes de murs o un veritable munt d'enderrocs.

Aquest nou llibre de Vicenç Buron ens ha complagut, tot i que no és una aportació inèdita sinó un acoblament de part dels seus anteriors dos llibres. En aquesta nova publicació l'autor aporta un seguit de correccions i de noves informacions, que permeten considerar-la com una contribució destacada a un millor coneixement de l'arquitectura romànica, tant religiosa com militar, d'aquestes comarques del Pirineu. La utilitat d'aquest llibre supera el simple fet d'esser una *guia*, com amb una certa modèstia el titula Vicenç Buron.

El Pirineu català i també Andorra són uns dels llocs més visitats però a la vegada més desconeguts i que han sofert, els darrers anys, una important transformació demogràfica, amb la pèrdua del coneixement d'una realitat geogràfica i humana que havia estat vàlida al llarg d'un mil·lenni. Aquestes esglésies i aquests castells són un document valuós per a poder estudiar l'organització del territori que va tenir el màxim esplendor a l'època romànica. La relació terra i edifici s'hauria de reflectir, al nostre criteri, en una elemental cartografia que permetés una ràpida coneixença o record de la geografia tan física com política. També podria ajudar a la consulta, en el cas de la Ribagorça, saber si es tracta d'un edifici situat a l'actual territori d'Aragó o de Catalunya.

Ens felicitem, una vegada més, de l'activitat de Vicenç Buron, que continua la tasca de facilitar aquesta informació essencial per a una recerca acurada: situar els monuments dintre una geografia, una micro-geografia, quasi perduda i oblidada, com és la d'aquestes contrades pirenaïques. És un llibre d'una gran utilitat per a qualsevol medievalista, sigui o no especialitzat en història de l'art romànic.

Joan-F. Cabestany i Fort

Juntament amb el número 130 s'han tramès els índexs corresponents al quart volum de Circulars, que abraça els números del 89 al 118 (ambdós inclosos).

Les tapes corresponents a aquest quart volum es troben a disposició dels socis i es poden passar a recollir (al preu de 550 pessetes unitat), per la seu de l'entitat, el número de telèfon de la qual és 318 55 16, extensió 232, durant l'horari d'oficina, de 7 a 2/4 de 9 del vespre.